

ธรรมนูญสุขภาพ

ตำบลกะเจ็ด

อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

นโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานทางปัญญา
เพื่อตำบลกะเจ็ดน่าอยู่ อย่างยั่งยืน

ธรรมนูญสุขภาพ ตำบลกะเหร็ด

อำเภอเมือง จัหวัดระยอง

ธรรมนูญสุขภาพ ตำบลทะเล

อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

พิมพ์ครั้งแรก	กรกฎาคม 2561
ศิลปกรรม	วัฒน์สินธุ์ สุวรรตนานนท์
พิมพ์ที่	บริษัท มาตา การพิมพ์ จำกัด
พิมพ์เผยแพร่	ศูนย์สารสนเทศและข้อมูลข่าวสาร สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ชั้น 3 อาคารสุขภาพแห่งชาติ เลขที่ 88/39 ติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ หมู่ที่ 4 ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ 0 2832 9000 โทรสาร 0 2832 9001 https://infocenter.nationalhealth.or.th www.nationalhealth.or.th

คำนำ

ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นรูปธรรมการกำหนดใจตนเองของชุมชนท้องถิ่นตามที่กำหนดไว้ใน หมวดที่ 14 ของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2559

ธรรมนูญสุขภาพ เป็นรูปแบบหนึ่งของนโยบายสาธารณะ ที่เกิดจากสังคมได้ตกลงปลงใจร่วมกันว่า อะไรควรทำหรืออะไรไม่ควรทำ ธรรมนูญไม่ใช่กฎหมาย ไม่มีอำนาจบังคับลงโทษ แต่ก็มีพลังอำนาจทางสังคมในการกำกับดูแลกันเองให้อยู่ในครรลองครองธรรม

ธรรมนูญสุขภาพตำบล คือ เจตนารมณ์ร่วมกันของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ที่ได้ประกาศให้รับรู้ทั่วกัน ทั้งภายในชุมชนและต่อคนภายนอกว่า อยากเห็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนในด้านต่างๆ เป็นไปในทิศทางใด

ธรรมนูญสุขภาพตำบลที่ดี มิใช่เอกสารหรือคำประกาศสวยหรู หากควรเป็นผลผลิตที่เกิดจากกระบวนการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมผูกพันในการลงมือทำของทุกคนในกลุ่ม ในชุมชนท้องถิ่น อันหมายถึงความเป็นนโยบายสาธารณะของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม ธรรมนูญสุขภาพยังคงเป็นเพียงเครื่องมือที่สังคมสร้างขึ้นมาใช้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ภาวะแวดล้อม และองค์ความรู้ในยุคสมัยปัจจุบัน ต่อเมื่อสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปตามพลวัตร ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสม สอดคล้อง และทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และตัดสินใจร่วมกันด้วย

ในนามของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ กระผมขอแสดงความชื่นชมยินดีที่ภาคีเครือข่ายต่างๆ ในตำบลกะเจ็ด ได้ร่วมกันเรียนรู้สถานพลังปัญญาและกำหนดใจตนเองในการพัฒนาครั้งสำคัญ จนเกิดเป็นธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ดฉบับนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คณะเจ็ดจะสามารถใช้ธรรมนูญสุขภาพในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของเราได้อย่างสมดุลอย่างยั่งยืน สร้างความรักสามัคคี เจริญรุ่งเรืองและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันตลอดไป

นายแพทย์พลเดช ปิ่นประทีป

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

เจตนาธรรม

ตำบลกะเจต อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ดี มีวิถีวัฒนธรรมของชุมชนมาช้านาน เป็นสังคมรวมหมู่ แบบพี่แบบน้อง พี่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีวัด และ สถาบันทางศาสนารวมใจของผู้คนในชุมชน

เมื่อมีการพัฒนาเข้ามายังชุมชน ด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก วิถีที่อยู่อาศัยกับธรรมชาติ การเกษตรผสมผสาน ปลูกแบบพึ่งพาเพื่อใช้ในชุมชน และ ครัวเรือนได้เปลี่ยนไป หันมาผลิตเกษตรเชิงเดี่ยวมากขึ้น เช่น การทำสวนยางซึ่งมีปริมาณมากขึ้น ถือว่าเป็นอันดับต้นๆ ของภาคตะวันออก เป็นการผลิตขนาดใหญ่ กว่าครึ่งหนึ่งของการทำการเกษตรทั่วไป โรงงานรับซื้อน้ำยาง และการแปรรูปก็ตามมาเป็นจำนวนมาก จากโรงงานของคนไทยแปรเปลี่ยนเป็นโรงงานของต่างชาติ ที่ไม่มีการมีส่วนร่วมบริหารจัดการร่วมของชุมชน จากการพัฒนาียดผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ วิถีชุมชนเปลี่ยนไป ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปลี่ยนไปจากเกษตรพึ่งพา เป็นการทำเกษตรเพื่อเศรษฐกิจเป็นหลัก ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไป ลุ่มน้ำ ลำคลอง ที่เป็นแหล่งน้ำสำคัญ ด้านอุปโภค บริโภค

ทรัพยากรในน้ำได้แก่ สัตว์น้ำ ที่เป็นอาหารของชุมชน ลดน้อยลง การไหลบ่าเข้ามาของแรงงาน ข้ามชาติ และข้ามถิ่น ก่อเกิดปัญหา ด้านสังคม ปัญหาการจราจร ปัญหาขยะ มลพิษ ทางน้ำ ทางอากาศ และ ภัยพิบัติต่างๆ ตามมา เช่น อุทกภัย ภัยทางการจราจร โรคภัย ไข้เจ็บ แปลกๆ ใหม่ๆ ตามมา ปัญหาทั้งมวลจึงมีคำถาม และเกิดการ พุดคุยหาทางจัดระเบียบด้านการจัดการทางสังคม

“ชุมชนเข้มแข็ง” และ ทูทางวิถีวัฒนธรรม กลุ่มเครือข่าย องค์กร ในชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มแม่บ้านธงหงส์ หมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงบ้านสมานมิตร กลุ่มผลิตปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพบ้านแกลงบน วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรผลิตไม้กฤษณา กลุ่มผลิตไม้กวาดดอกหญ้า บ้านตะพุนทอง ชมรมผู้สูงอายุตำบลกะเจ็ด เครือข่ายป่าชุมชน กองทุน สวัสดิการชุมชน กองทุนบทบาทสตรี สภาองค์กรชุมชน ผู้ประกอบ ธุรกิจการท่องเที่ยวชุมชน สภาเด็กและเยาวชน รวมทั้งยังมีภาคเอกชน อุตสาหกรรมในพื้นที่ ท้องถิ่น ท้องที่ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรทาง ศาสนา จึงต้องมานั่งคุยกัน เพื่อค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้น คือการค้นหา ทุกข์ ที่ชาวชุมชนได้รับ หาสาเหตุแห่งทุกข์ เพื่อการสร้างระเบียบกติกา ทางออก เพื่อสังคมอยู่ดีมีสุขอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หมวด 5 มาตรา 46, 47 และ 48 ซึ่งว่าด้วยระบบ สุขภาพแห่งชาติ เป็นเครื่องมือและกลไกที่ให้โอกาสประชาชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ใช้เป็น เครื่องมือในการกำกับ ดูแลสุขภาพของประชาชน ภายใต้ศักยภาพ

ของทรัพยากรที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ด้วยหลักการมีส่วนร่วม และการพึ่งตนเอง หากปล่อยทิ้งไว้จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนในชุมชนนำมาซึ่งความเดือดร้อน การร้องทุกข์ การกล่าวโทษ และความแตกแยกในสังคมนั้น

ทุกภาคส่วนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. กลุ่มแม่บ้าน ครู โรงเรียน จึงมาร่วมคิดหาทางแก้ไขปัญหายังมีส่วนร่วมให้เกิดความสามัคคีที่ดีต่อกัน ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ดเกิดจากการร่วมกันกำหนดเจตนารมณ์ ซึ่งเป็นกรอบกติกาอย่างง่าย เป็นเครื่องมือและกลไกที่ให้โอกาสประชาชนทุกภาคส่วน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ชาวตำบลกะเจ็ด และภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน จึงมีความเห็นร่วม และร่วมใจกันจัดทำ “ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2561” เพื่อการอยู่ร่วมกัน แก้ไขปัญหาโดยกติกาที่ทุกภาคส่วนในตำบลได้คิดและมีฉันทามติร่วมกัน

ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด เป็นเสมือนข้อตกลงร่วมกันของชาวตำบลกะเจ็ด อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง รวมไปถึงหน่วยงาน องค์กร กลุ่มเครือข่ายชุมชน ภาครัฐ ภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อสร้างสุขภาวะทางกาย จิต สังคม ปัญญา จึงเป็นรูปแบบการพัฒนา นโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานทางปัญญา โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ **“สิ่งแวดล้อมดี มีวัฒนธรรม นำสามัคคี ประชากรดี ตำบลกะเจ็ดสะอาด สุขภาพดีถ้วนหน้า”** ภายในปี 2565 โดยธรรมนูญฉบับนี้เป็นเจตนารมณ์ร่วมและพันธะร่วมกัน สามารถใช้อ้างอิงสำหรับการพัฒนาเพื่อกำหนดเป็นทิศทางและเป้าหมายของระบบสุขภาพ ในอนาคตกระบวนการจัดทำสาระสำคัญและกระบวนการแปลงธรรมนูญระบบสุขภาพไปสู่การปฏิบัติในอนาคตนั้น จะเป็นกลไกและกระบวนการทางสังคมเชื่อมโยงและขับเคลื่อนการพัฒนาบนหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ข้อที่ 1 ธรรมนูญฉบับนี้เรียกว่า “ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด”

ข้อที่ 2 นิยามศัพท์ในธรรมนูญนี้

“ธรรมนูญ” หมายถึง กฎ เป้าหมาย ความฝัน คีล ข้อตกลง กติกา ที่คนตำบลกะเจ็ด ผู้ที่อาศัย ในชุมชนท้องถิ่น รวมตัวกันร่วมคิด ร่วมทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบกติกา ข้อตกลงหรือแนวทางการพัฒนา สุขภาวะ ลดปัญหาของคนในชุมชนด้วยกันเอง

“สถานบริการของรัฐ” หมายถึง หน่วยงานราชการทุกแห่ง
ทุกสังกัดในพื้นที่ตำบลกะเจ็ด และหน่วยงานราชการที่จะเกิดขึ้นใน
อนาคต

“หน่วยงานนอกพื้นที่” หมายถึง หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่ตั้ง
อยู่ภายนอกพื้นที่ตำบลกะเจ็ด และเข้าร่วม เป็นภาคีเครือข่ายหรือ
ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในตำบลกะเจ็ด

“องค์กรกลุ่มชุมชน” หมายถึง องค์กรหรือกลุ่มของประชาชน
ที่รวมตัวกัน โดยมีการจัดตั้งจากหน่วยงานของรัฐหรือตามพระ-
ราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง หรือก่อตั้งกันเองภายในพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับ
ของประชาชนทั่วไปโดยมีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและ
สาธารณะ

“คุณธรรม” หมายถึง คุณความดีที่วิญญูชนพึงสำนึกในจิตใจ
ตนในเรื่องความจริง ความดีงามและ ใช้เป็นหลักดำเนินชีวิต

“จริยธรรม” หมายถึง แนวทางแห่งความประพฤติที่ยึดหลัก
คุณธรรม

“ศีล 5” หมายถึง ศีลพื้นฐานที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ทรงสั่งสอนให้ชาวพุทธทุกคนยึดถือปฏิบัติเป็นหลักของชีวิตศีล 5
ประกอบไปด้วยหลักปฏิบัติ 5 ข้อ ดังนี้

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติปาตาเวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการ
ฆ่าชีวิตสัตว์ทุกชนิด

ศีลข้อที่ 2 อทินนาทานาเวรมณี หมายถึง การเว้นจากการ
ลักทรัพย์ หรือทรัพย์ที่เจ้าของเขาไม่ได้ให้

ศีลข้อที่ 3 กาเมสุมิสชาจาราเวรมณี หมายถึง การละเว้นจาก
การประพฤตินิดในกาม การประพฤตินิดสามีและ
ภรรยาผู้อื่น

ศีลข้อที่ 4 มุสาวาทาเวรมณี หมายถึง การละเว้นจากการ
พูดปด พูดโกหก พูดส่อเสียด พูดหยาบคาย และ
ไม่พูดเพื่อแฉ้อ ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

ศีลข้อที่ 5 สุราเมรยมัณชปะมาทัตถานาเวรมณี หมายถึง
การละเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและเครื่องดอง
ของมีนเมาทุกชนิด

“เศรษฐกิจพอเพียง” หมายถึง แนวทางปฏิบัติที่ยึดหลักความ
พอประมาณ มีเหตุมีผล มีระบบภูมิคุ้มกันตามสมควร ตามวัฒนธรรม
และภูมิปัญญา ประกอบด้วยความซื่อสัตย์มีสติและปัญญา ตั้งแต่
ระดับประชาชน ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐประกอบกัน
อย่างสมดุล และพร้อมรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากโลก
ภายนอก

“การมีส่วนร่วม” หมายถึง ทุกคนมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วม
รับผิดชอบ ในกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการ ในพื้นที่ตำบลกะเจ็ด

“จิตสำนึกสาธารณะ” หมายถึง จิตใจที่คำนึงถึงประโยชน์ของ
ผู้อื่น และให้ความสำคัญ ต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

“วัฒนธรรม” หมายถึง วิถีชีวิตของสังคมคนตำบลกะเจ็ด ที่
ดำเนินร่วมกัน ทั้งความรู้สึกนึกคิด ความเป็นอยู่ การทำมาหากิน โดย
สอดคล้องกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในตำบล, หมู่บ้าน

“ประเพณี” หมายถึง กิจกรรมทางวัฒนธรรมที่ดำเนินอยู่เป็นประจำ

“การสร้างเสริมสุขภาพ” หมายถึง การกระทำที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคคลมีสุขภาพทางกาย จิต ปัญญาและสังคม โดยสนับสนุนพฤติกรรมบุคคล การจัดการสิ่งแวดล้อม และสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม

“การป้องกันโรค” หมายถึง การกระทำหรืองดกระทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บ ป่วยหรือเป็นโรค และการป้องกันไม่ให้เกิดกลับเป็นซ้ำ ในกรณีที่หายจากการเจ็บป่วยหรือเป็นโรคแล้ว สามารถ แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ คือ การป้องกันก่อนการเกิดโรคหรือก่อนการเจ็บป่วย การป้องกันโรคในระยะเวลาที่เกิดโรคหรือเจ็บ ป่วยแล้ว และการป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพเมื่อหายจากการเจ็บป่วยด้วยโรคแล้ว

“การควบคุมโรค” หมายถึง การควบคุมโรคระบาด โรคไม่ติดต่อ โรคติดต่อ โรคติดต่ออันตรายต่างๆ รวมทั้งโรคที่เกิดจากการปนเปื้อนของสารต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม อาหารและโรคอื่นๆ ที่สามารถลดความสูญเสียสุขภาพชีวิตและทรัพยากรได้หาก มีการตรวจพบแต่เนิ่นๆ

“การควบคุมและป้องกันปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ” หมายถึง การจัดการกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลเสียต่อสุขภาพ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ชีวภาพ เชื้อโรค สารเคมี ภัยธรรมชาติรวมทั้งระบบต่างๆ

ในสังคมเพื่อป้องกัน และลดผลกระทบต่อสุขภาพ รวมทั้งสร้างปัจจัยให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดีด้วย

“พาหะนำโรค” หมายถึง ตัวการที่นำโรคมาติดต่อสู่ผู้อื่น

“การบริการสาธารณสุข” หมายถึง การบริการต่างๆ อันเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรค และปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ การตรวจวินิจฉัย และบำบัดสภาวะการเจ็บป่วย และการฟื้นฟูสมรรถภาพของบุคคล ครอบครัว และชุมชน

“ตัวชี้วัดสุขภาพ” หมายถึง สิ่งที่แสดงให้เห็นผลที่เกิดจากการกระทำใดๆ ต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพ

“เกณฑ์การประเมิน” หมายถึง ตัวกำหนดขึ้นมา เพื่อใช้สำหรับประเมินผลการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

“ผู้ด้อยโอกาส” หมายถึง ประชาชนที่เป็นพี่น้องของพวกเขา แต่อยู่ในสถานะยากลำบากในการดำรงชีวิตทั้ง ฐานะ ที่อยู่อาศัย ความรู้และสุขภาพ

“ภาคีเครือข่าย” หมายถึง หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร กลุ่มชุมชน ที่ร่วมกันดำเนินกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ สุขภาวะชุมชน ในพื้นที่ตำบลละแวก

“จิตอาสา” หมายถึง ผู้ที่มีจิตใจนิยมช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่คิดหวังสิ่งตอบแทน

“ภูมิปัญญาท้องถิ่น” หมายถึง ความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ที่สร้างสมและถ่ายทอดกันมา ในแต่ละรุ่นของชุมชน และท้องถิ่น

“การจัดการความรู้” หมายถึง การดำเนินการให้ความรู้
เหล่านั้นสามารถคงอยู่ และสืบทอดให้เป็นประโยชน์ต่อผู้คนที่ต้องการ

“การเข้าถึงข้อมูล” หมายถึง ประชาชนทุกคน สามารถที่จะ
ได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นหรือต้องการ อันเป็นประโยชน์เพื่อตนเอง
ได้ตามที่ต้องการ

“นำเข้าข้อมูล” หมายถึง การรับรู้ข่าวสารดำเนินการให้ข้อมูล
ที่ต้องการ ไปบันทึกไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจ
ต่อไป

“ประชารัฐ” หมายถึง ประสานพลังทุกส่วนของ “ประชา” กับ
ทุกส่วนของ “รัฐ” เพื่อพัฒนาสังคม ทุกระดับร่วมกัน ให้เกิดประโยชน์
ต่อส่วนรวม

“เกษตรอินทรีย์” หมายถึง ระบบการผลิตทางการเกษตร
ทฤษฎีใหม่ที่ไม่ใช้สารเคมี ปุ๋ยเคมี และวัตถุหนักปนเปื้อนในน้ำ

“สัมมาอาชีพ” หมายถึง อาชีพที่ชอบและสุจริต

“การละเมิด” หมายถึง การกระทำที่ขัดกับข้อบังคับ ข้อตกลง
ที่กำหนด และทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น หรือต่อสังคมส่วนรวม

“มาตรการทางสังคม” หมายถึง ข้อตกลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นจาก
ชุมชนหรือส่วนรวม เพื่อให้เป็นผลบังคับ และให้เป็นไปตามข้อตกลง
นั้น

“ปรองดอง” หมายถึง การออมชอม ประนีประนอม ยอมกัน
ไม่แก่งแย่งกัน ตกลงกันด้วย ความไกล่เกลี่ย ตกลงกันด้วยไมตรีจิต
อย่างเป็นกัลยาณมิตร

“สภาองค์กรชุมชน” หมายถึง เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาชุมชนของคนในชุมชนท้องถิ่น โดยคนในชุมชนท้องถิ่น และเพื่อคนในชุมชนท้องถิ่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวประกอบด้วย ตัวแทนของสถาบันในชุมชนท้องถิ่น เช่น วัด โรงเรียน สถานีนามัย เป็นต้น ตัวแทนของกลุ่มองค์กรชุมชนต่างๆ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มโรงสีรวม กลุ่มอนุรักษ์ป่า และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาอื่นๆ ที่มีอยู่ในแต่ละชุมชน โดยมีผู้นำชุมชนที่ไม่เป็นทางการ เช่น ผู้รู้ภูมิปัญญา ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำทางการได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชนท้องถิ่น เข้ามาร่วมใช้เวทีพูดคุยเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่นร่วมกัน เป็นระบบการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น

“กองทุนสวัสดิการชุมชน” เป็นกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ ด้วยความสมัครใจ ดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่เกิดจนตาย บนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน

“โรงงาน” หมายถึง อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิต ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุง แปรสภาพ ล้างเสียง เก็บรักษา หรือทำลายสิ่งใดๆ ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง

“Corporate Social Responsibility (CSR)” หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร ซึ่งคือการดำเนินกิจการ

ภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและ
สิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันนำไปสู่การพัฒนา
ที่ยั่งยืน

หลักแนวคิดของ CSR

1. การกำกับดูแลกิจการที่ดี
2. การประกอบธุรกิจด้วยความเป็นธรรม
3. การเคารพสิทธิและการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
4. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
5. การร่วมพัฒนาชุมชนและสังคม
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
7. การเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อ
สังคม
8. การจัดทำรายงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

ข้อที่ 3 ธรรมนูญนี้มีผลให้ใช้กับประชาชน หน่วยงาน องค์กร
กลุ่มของชุมชน และบุคคล หน่วยงาน องค์กร กลุ่มชุมชนอื่นๆ ที่เข้า
มาดำเนินกิจกรรม ภายในพื้นที่ตำบลกะเจ็ด

หมวดที่ 1

ศักยภาพชุมชน

ข้อที่ 4 กลุ่มองค์กรชุมชนในพื้นที่ตำบลกะเจ็ด ประกอบด้วย ชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายป่าชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน อสม. อพม. กองทุนบทบาทสตรี สภาองค์กรชุมชน ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว ชุมชน สภาเด็กและเยาวชน อุตสาหกรรมในพื้นที่ และหน่วยงานภาครัฐจะร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด ให้ประสบความสำเร็จ และสร้างสุขภาวะทุกมิติ

หมวดที่ 2

สุขภาพ

ข้อที่ 5 พัฒนาระบบการบริการสาธารณสุขทั้งเชิงรับและเชิงรุก อย่างครอบคลุมต่อเนื่อง

ข้อที่ 6 พัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือ และสร้างความประทับใจอย่างต่อเนื่อง

ข้อที่ 7 ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการสร้างสุขภาพให้แข็งแรง มีกิจกรรมการออกกำลังกาย ที่เหมาะสม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมรักสุขภาพในทุกกลุ่มอายุอย่างครอบคลุม ทั่วทุกพื้นที่ตำบลกะเจ็ด เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรค

ข้อที่ 8 ส่งเสริม สนับสนุน ร่วมกันสร้างอาสาสมัครชุมชน ในการดูแลเด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถเข้าถึงบริการ ด้านสุขภาพ อย่างเท่าเทียม

ข้อที่ 9 สร้างเครือข่ายด้านสุขภาพ สุขภาวะ กับหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ในชุมชน

ข้อที่ 10 จัดทำแผนเฝ้าระวัง และมาตรการควบคุม ป้องกัน โรคติดต่อ

หมวดที่ 3 สิ่งแวดล้อม

ข้อที่ 11 ควบคุม กลิ่น ขยะ สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย เสียง ฝุ่นละออง แสง คว้น ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กฎหมาย กำหนด โดยคำนึงถึงผลกระทบทางด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อมของ สิ่งมีชีวิตในชุมชน

ข้อที่ 12 มีระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพของชุมชน เพิ่มมูลค่า สร้างรายได้ เช่น ธนาคารขยะ

ข้อที่ 13 ควบคุม ป้องกันภัยจาก คน แมลง และสัตว์ ที่เป็น พาหะนำโรคมายังชุมชน

ข้อที่ 14 ควบคุมสิ่งเสพติดที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทุก ประเภท ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และลดลง อย่างต่อเนื่อง

ข้อที่ 15 สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและพัฒนาระบบป้องกันภัยพิบัติ และโรคติดต่อในชุมชน

ข้อที่ 16 มีการจัดการธรรมชาติให้ร่มรื่น และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อสุขภาพ

ข้อที่ 17 สร้างค่านิยมชุมชนสะอาด บ้านสะอาด คลองน้ำใส เพื่อรักษาระบบนิเวศน์ ต้นทุนทรัพยากรในการประกอบอาชีพของคนในชุมชนอย่างยั่งยืน

หมวดที่ 4

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ข้อที่ 18 สร้างมาตรการความปลอดภัย เคารพกฎจราจร ไม่ย้อนศร ไม่ขับเร็ว

ข้อที่ 19 ยาเสพติดเป็นเรื่องน่าละอายของชุมชน ทุกภาคส่วนของชุมชนจะต้องช่วยกันดูแล และรักษาผู้ติดยาเสพติดให้หายขาด และแจ้งเบาะแสแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ผู้นำชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่นทราบและสร้างมาตรการแก้ไขปัญหานั้นที่ยั่งยืน

ข้อที่ 20 ผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่มีแรงงานข้ามชาติร่วมรับผิดชอบดูแลด้านวินัย ความประพฤติและป้องกันความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ข้อที่ 21 มีจุดตรวจในชุมชนประกอบไปด้วย อสม. อปพร. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

ข้อที่ 22 กวดขันวินัยจราจรในชุมชน

หมวดที่ 5 การศึกษา

ข้อที่ 23 สนับสนุน ส่งเสริมเยาวชนร่วมกิจกรรมประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่พลเมือง พัฒนาจิตสำนึก เอาธุระต่อส่วนรวม และการสร้างสุขภาวะ

ข้อที่ 24 จัดตั้ง สภาเด็กและเยาวชนตำบล องค์กรจิตอาสา เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงานการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชน ทุกเพศวัยในพื้นที่ตำบลทะเล ให้เป็นคนดี มีความเป็นผู้นำ และมี ศักยภาพในทุกมิติ

ข้อที่ 25 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสื่อสาร เพื่อการศึกษา สร้างความรู้และทักษะชีวิต ที่นำไปสู่การแสวงหาและ สร้างความรู้ด้วยตนเอง

ข้อที่ 26 จัดทำ สสำรวจข้อมูล และพัฒนาแผนการเล่าเรียน ของลูกหลานชาวตำบลทะเลจบการศึกษา ภาคบังคับโดยให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมรับผิดชอบ

ข้อที่ 27 สสำรวจและจัดทำเลข 13 หลัก ให้ถูกต้องและ สนับสนุนโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน

หมวดที่ 6

การท่องเที่ยวและวัฒนธรรม

ข้อที่ 28 มีศูนย์ระบบข้อมูล การสืบค้นภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา รากเหง้าของชุมชนเพื่อสร้างการเรียนรู้ให้ลูกหลาน

ข้อที่ 29 จัดตั้ง สภาวัฒนธรรมตำบลกะเจ็ด ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการของกฎหมาย เพื่อเป็นองค์กรสนับสนุน ส่งเสริม อนุรักษ์ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ประวัติศาสตร์ชุมชน อันดีงามของตำบลกะเจ็ด

ข้อที่ 30 ส่งเสริมประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยมความกตัญญู กตเวที ต่อผู้สูงอายุในชุมชน ในโอกาสสำคัญต่างๆ เพื่อปลูกฝัง คุณค่า และสืบทอดภูมิปัญญาของชุมชน

ข้อที่ 31 ส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการเรียนรู้ระบบนิเวศวิถีชุมชน

ข้อที่ 32 ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสาน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น

ข้อที่ 33 พัฒนาการผลิต สนับสนุนกลไกการตลาดของดี ประจำท้องถิ่น อาทิ น้ำปลา กะปิ น้ำพริกเผา ไม้กวาดดอกหญ้าบ้าน ตะพุนทอง บุษหมักชีวภาพ สมุนไพร เป็นต้น

หมวดที่ ๓

สำนักธรรมนุญสุภาพ

ข้อที่ 34 ให้มีการจัดตั้ง “สำนักธรรมนุญสุภาพตำบลกะเจ็ด” ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ข้อที่ 35 คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนุญสุภาพตำบลกะเจ็ด สามารถพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย ผ่าน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด หน่วยงาน กลุ่มองค์กรชุมชน สู่การกำหนดเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่น ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด เพื่อให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นบังคับใช้ตามกฎหมาย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบและวิธีการที่กำหนด โดยไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์กฎหมายที่สูงกว่า

ข้อที่ 36 สำนักธรรมนุญสุภาพตำบลกะเจ็ด ถือเป็นองค์กรชุมชน มีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย และขับเคลื่อนธรรมนุญสุภาพ โดยเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดตั้งคณะทำงาน และจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของชุมชน เกณฑ์การประเมินสุขภาวะ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากชุมชน

ข้อที่ 37 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด โรงเรียน อุตสาหกรรม กลุ่มองค์กรชุมชน ประชาชนในตำบล สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพื่อบริหารจัดการตามแผนงานหรือกิจกรรม โครงการตามที่คณะกรรมการมีมติเห็นชอบ

ข้อที่ 38 ให้โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตำบลกะเจ็ด นำเสนอ การจัดทำแผนความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร (Corporate Social Responsibility : CSR) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจการ ภายได้ หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี โดยรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตำบลกะเจ็ด ที่ยั่งยืน โดยมี คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมณูสุภาพตำบลกะเจ็ด ประสานงาน และวางแผนการพัฒนาร่วมกันอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่ โปร่งใส ตรวจสอบได้

ข้อที่ 39 ให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมณูสุภาพตำบล กะเจ็ด จัดทำ “ระเบียบการบริหารจัดการสำนักธรรมณูสุภาพตำบล กะเจ็ด” โดยจะต้องผ่าน ความเห็นชอบ จากที่ประชุมประชาคมตำบล กะเจ็ด เพื่อยึดถือและปฏิบัติต่อไป

ข้อที่ 40 กรณีที่มีการละเมิดธรรมณูสุภาพฉบับนี้ให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมณูสุภาพตำบลกะเจ็ด นำประเด็น ดังกล่าว เข้าปรึกษาหารือที่ประชุมประชาคมตำบลกะเจ็ด เพื่อกำหนด มาตรการทางสังคมและดำเนินการตามความเหมาะสมต่อไป

บทเฉพาะกาล

ข้อที่ 42 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลกะเจ็ด ร่วมกับ คณะกรรมการจัดทำธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด เป็นเจ้าภาพหลัก กำหนดระเบียบและวิธีการสรรหา “คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด” ไม่น้อยกว่า 24 คน โดยมีวาระการทำงาน 2 ปี และไม่เกิน 2 สมัย

ข้อที่ 43 การแก้ไขหรือเพิ่มเติม ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด ฉบับนี้ให้กระทำได้ โดยเสนอหลักการและเหตุผลประกอบที่ชัดเจน ผ่านการเห็นชอบจากที่ประชุมของ คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพ ตำบลกะเจ็ด โดยคณะกรรมการจะต้องเห็นชอบ ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่ง และประกาศให้ชาวตำบลกะเจ็ดรับทราบ โดยทั่วกัน

ข้อที่ 44 ให้ คณะกรรมการขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด มีการประเมินผลการขับเคลื่อนและพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ธรรมนูญสุขภาพตำบลกะเจ็ด ตามบริบทและสถานการณ์ของชุมชน สังคม ตามความเหมาะสมทุกๆ 5 ปี

สิ่งแวดล้อม
มีวัฒนธรรม
นำความคิดประชาธิฐ
ตำบลทะเลสาบ
สุขภาพดีถ้วนหน้า

มูลนิธิสาธารณสุขพัฒนา
เว็บไซต์: www.thai-phf.or.th

มูลนิธิ
เว็บไซต์: www.thai-phf.or.th